

Zaak C-117/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

14 februari 2024

Verwijzende rechter:

Fővárosi Törvényszék (Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

1 februari 2024

Verzoekende partij:

JYSK Kereskedelmi Kft.

Verwerende partij:

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

[omissis]

Verzoeker: JYSK Kereskedelmi Kft. ([omissis] Ecsér, Hongarije
[omissis])

[omissis]

Verweerder: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nationaal
Bureau voor de Veiligheid van de Voedselketen)
([omissis] Boedapest [omissis])

[omissis]

Voorwerp van het Administratief beroep tegen een besluit [omissis] tot
geding: oplegging van een geldboete uit hoofde van de
bosbescherming

BESLISSING

De Fővárosi Törvényszék (rechter voor de agglomeratie Boedapest, Hongarije) beslist om het Hof van Justitie van de Europese Unie te verzoeken om een

prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 4, leden 2 en 3, van Verordening (EU) nr. 995/2010 van het Europees Parlement en de Raad.

De Fővárosi Törvényszék legt het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vraag voor:

Moet artikel 4, leden 2 en 3, van verordening (EU) nr. 995/2010, gelezen in samenhang met artikel 6, lid 1, daarvan, aldus worden uitgelegd dat het niet in de weg staat aan een praktijk waarbij de marktdeelnemer toegang heeft tot de in artikel 6, lid 1, van deze verordening bedoelde elementen van het stelsel van zorgvuldigheidseisen dat door zijn moederonderneming wordt gehandhaafd en geëvalueerd of door zijn moederonderneming wordt gebruikt en door een toezichthoudende organisatie in de zin van artikel 8 [van die verordening] is ingevoerd?

[omissis] [nationale procesrechtelijke overwegingen]

Motivering

- 1 De Fővárosi Törvényszék, als bestuursrechter in eerste aanleg, bij wie een zaak inzake bosbescherming aanhangig is gemaakt, verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) krachtens artikel 267 VWEU om uitlegging van de bepalingen van Unierecht die noodzakelijk zijn voor de beslechting van het hoofdgeding.

Voorwerp van het hoofdgeding en relevante feiten

- 2 Verzoeker is een marktdeelnemer in de zin van artikel 2, onder c), van verordening nr. 995/2010 (hierna: „verordening”), die voor de eerste maal hout en houtproducten op de interne markt brengt. Het gehele kapitaal van verzoeker is in handen van LLG A/S, een in Denemarken geregistreerde vennootschap (hierna: „moederonderneming”).
- 3 In 2023 heeft verweerder, als voor de toepassing van de verordening aangewezen bevoegde autoriteit, ten kantore van verzoeker een controle uitgevoerd waarbij onder meer is onderzocht of verzoeker over een stelsel van zorgvuldigheidseisen beschikte in de zin van artikel 4, lid 2, en artikel 6, lid 1, van de verordening (Due Diligence System).
- 4 Daarbij is geconstateerd dat het door verzoeker gebruikte stelsel van zorgvuldigheidseisen is ingevoerd door zijn moederonderneming en grotendeels is gebaseerd op risicoanalyses die zijn verricht door Preferred by Naturé, een toezichthoudende organisatie in de zin van artikel 8. In de loop van de procedure kon verzoeker voor elk houtproduct de in het stelsel van zorgvuldigheidseisen opgeslagen gegevens extraheren en aan verweerder voorleggen, zodat vaststaat dat ook verzoeker toegang heeft tot verschillende elementen van dat stelsel. Wat de

risicoanalyse betreft, heeft verzoeker zelf erkend dat deze analyse gedeeltelijk door de moederonderneming was verricht.

- 5 Als gevolg van de controle is verzoeker bij besluit nr. 6100/2466-24/2023 van verweerder van 26 mei 2023 veroordeeld tot betaling van onder meer een geldboete uit hoofde van de bosbescherming wegens schending van artikel 4, lid 2, en artikel 6, lid 1, van de verordening en tot volledige invoering van het stelsel van zorgvuldigheidseisen. Verweerder heeft voornoemde veroordelingen gemotiveerd door erop te wijzen dat verzoeker, zoals was geconstateerd op basis van het beschikbare bewijsmateriaal, niet beschikte over een stelsel van zorgvuldigheidseisen dat in zijn naam was ingevoerd en was opgezet voor de door hem ontplooiende activiteit, zoals vereist door de verordening, en dat hij evenmin gebruikmaakte van een dergelijk stelsel dat was ingevoerd door een toezichthoudende organisatie in de zin van artikel 8 van de verordening. Volgens verweerder moet het stelsel van zorgvuldigheidseisen, wil het aan voornoemde bepalingen van de verordening voldoen, worden gehandhaafd door verzoeker, die de hoedanigheid van marktdeelnemer heeft, en niet door zijn moederonderneming.

Standpunten van partijen

- 6 Met zijn beroep vordert verzoeker nietigverklaring van voornoemd besluit. Hij betoogt dat dit stelsel van zorgvuldigheidseisen dat door zijn moederonderneming wordt gehandhaafd, kan worden beschouwd als zijn eigen stelsel van zorgvuldigheidseisen en dus voldoet aan de verplichting van artikel 4, leden 2 en 3, en artikel 6, lid 1, van de verordening. Meer in het bijzonder is hij op grond van de toepasselijke bepalingen van de verordening verplicht om een stelsel van zorgvuldigheidseisen te gebruiken, maar niet om een dergelijk stelsel op te zetten. Hij beroept zich op het met documenten gestaafde feit dat de bevoegde Duitse federale autoriteit in 2021 ten kantore van de Duitse dochteronderneming de wettigheid had gecontroleerd van het stelsel van zorgvuldigheidseisen dat door de moederonderneming was opgezet en in alle Europese dochterondernemingen was ingevoerd, en dat bij deze controle, anders dan bij de controle van de Hongaarse autoriteit, geen schending was geconstateerd en is erkend dat hetzelfde stelsel van zorgvuldigheidseisen in overeenstemming was met artikel 4, lid 2, van de verordening. Volgens hem bevestigt deze omstandigheid ook dat, aangezien verzoeker het door de moederonderneming ingevoerde stelsel van zorgvuldigheidseisen toepast, de verplichting van artikel 4, leden 2 en 3, en artikel 6, lid 1, van de verordening moet worden geacht te zijn vervuld.
- 7 Verweerder concludeert tot verwerping van het beroep. Volgens hem is het doorslaggevend dat verzoeker zich niet alleen via zijn moederonderneming, maar ook rechtstreeks bezighoudt met de invoer van producten naar het grondgebied van de Europese Unie, waardoor hij overeenkomstig de verordening de hoedanigheid van marktdeelnemer heeft. Verweerder betwist niet dat de moederonderneming over een stelsel van zorgvuldigheidseisen beschikt, maar is van mening dat verzoeker, in zijn hoedanigheid van marktdeelnemer, zich niet kan

onttrekken aan de verplichting om zelf een dergelijk stelsel te handhaven overeenkomstig artikel 4, leden 2 en 3, van de verordening. Volgens verweerder is de wijze waarop de invoer van hout en houtproducten wordt beheerd een zakelijke beslissing van de moederonderneming, maar indien zij de dochterondernemingen belast met autonome taken als importeur, volgt uit de toepasselijke bepalingen van de verordening dat de dochterondernemingen in een dergelijk geval zelf een stelsel van zorgvuldigheidseisen moeten handhaven.

Toepasselijke bepalingen

8 Artikel 4, leden 2 en 3, van de verordening bepaalt:

„2. De marktdeelnemers betrachten zorgvuldigheid wanneer zij hout of houtproducten op de markt brengen. Daartoe passen zij een geheel van procedures en maatregelen toe, hierna ‚stelsel van zorgvuldigheidseisen’ genoemd, dat in artikel 6 wordt omschreven.

3. Iedere marktdeelnemer handhaaft en evalueert op gezette tijden het stelsel van zorgvuldigheidseisen dat hij gebruikt, behalve wanneer de marktdeelnemer gebruikmaakt van een stelsel van zorgvuldigheidseisen dat is ingevoerd door een toezichthoudende organisatie als bedoeld in artikel 8. Bestaande stelsels van toezicht uit hoofde van nationale wetgeving en vrijwillige mechanismen voor doorlopende controle in de gehele toeleveringsketen, die voldoen aan de voorwaarden in deze verordening, kunnen als basis dienen voor het stelsel van zorgvuldigheidseisen.”

9 Artikel 6, lid 1, van de verordening luidt:

„1. Het in artikel 4, lid 2, bedoelde stelsel van zorgvuldigheidseisen behelst de volgende elementen:

- a) maatregelen en procedures om toegang te bieden tot de volgende informatie over de partij hout en houtproducten van de marktdeelnemer die op de markt worden gebracht:
  - beschrijving, met inbegrip van de handelsnaam en het type product alsmede de gebruikelijke benaming van de boomsoort en, indien van toepassing, de volledige wetenschappelijke benaming daarvan,
  - land waar het hout is gekapt en, indien van toepassing:
    - i. het subnationale gebied waar het hout is gekapt; alsmede
    - ii. de kapconcessie,
  - hoeveelheid (uitgedrukt in omvang, gewicht of aantal eenheden),

- naam en adres van de persoon die het hout aan de marktdeelnemer heeft geleverd,
  - naam en adres van de handelaar aan wie het hout of de producten daarvan zijn geleverd,
  - documenten of andere informatie waaruit blijkt dat het hout of de houtproducten in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving zijn;
- b) risicobeoordelingsprocedures die de marktdeelnemer in staat stellen om het risico dat illegaal gekapt hout of houtproducten van dergelijk hout op de markt worden gebracht, te analyseren en in te schatten.

In dergelijke procedures wordt rekening gehouden met de informatie onder a), alsook de relevante risicobeoordelingscriteria, waaronder:

- verzekering van de naleving van de geldende wetgeving, die certificering kan omvatten of andere door derde partijen gecontroleerde regelingen die de naleving van geldende wetgeving betreffen,
  - prevalentie van illegale kap van specifieke boomsoorten,
  - prevalentie van illegale kap of praktijken in het land en/of het subnationale gebied waar het hout gekapt is, inclusief de inachtneming van de prevalentie van gewapende conflicten,
  - sancties op de in- of uitvoer van hout, opgelegd door de Veiligheidsraad van de VN of de Raad van de Europese Unie,
  - de complexiteit van de toeleveringsketen van hout en houtproducten;
- c) behalve wanneer het bij onder b) bedoelde risicobeoordelingsprocedures onderkende risico verwaarloosbaar is, risicobeperkingsprocedures welke bestaan in een geheel van maatregelen en procedures die in verhouding staan tot dat risico en die toereikend zijn om het effectief te minimaliseren, in voorkomend geval door het verlangen van bijkomende informatie of bescheiden en/of door het verlangen van controle door derden.”

Uiteenzetting van de redenen voor de prejudiciële verwijzing

- 10 In het onderhavige geding wenst de Fővárosi Törvényszék te vernemen of de door verzoeker gehanteerde praktijk met betrekking tot het stelsel van zorgvuldigheidseisen in overeenstemming is met artikel 4, leden 2 en 3, van de verordening, gelezen in samenhang met artikel 6, lid 1, daarvan; de verwijzende rechter vraagt met andere woorden of verzoeker moet worden geacht te voldoen aan de verplichtingen die zijn neergelegd in die bepalingen van de verordening

wanneer hij een stelsel van zorgvuldigheidseisen toepast dat door zijn moederonderneming wordt gehandhaafd.

- 11 De Fővárosi Törvényszék heeft in de rechtspraak van het Hof geen zaak aangetroffen waarin het Hof artikel 4, leden 2 en 3, van de verordening heeft uitgelegd. Derhalve is het volgens de verwijzende rechter noodzakelijk om bij het Hof een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen teneinde na te gaan welke specifieke verplichtingen voor marktdeelnemers gelden met betrekking tot het stelsel van zorgvuldigheidseisen.
- 12 Daarbij zij erop gewezen dat verzoeker wordt beschouwd als een marktdeelnemer die voor de eerste maal hout en houtproducten op de interne markt brengt, wat inhoudt dat hij onafhankelijk van de moederonderneming een activiteit als importeur verricht. Bij het op de markt brengen van hout en houtproducten afkomstig van buiten de Europese Unie is verzoeker krachtens de verordening derhalve onderworpen aan een aantal verplichtingen in verband met het stelsel van zorgvuldigheidseisen.
- 13 Voor de Fővárosi Törvényszék is het echter niet duidelijk wat de reikwijdte van deze verplichtingen is. Op grond van artikel 4, lid 2, van de verordening is de marktdeelnemer verplicht het stelsel van zorgvuldigheidseisen „toe te passen”, terwijl hij op grond van artikel 4, lid 3, verplicht is het stelsel van zorgvuldigheidseisen te „handhaven” en „op gezette tijden te evalueren”.
- 14 Het (wettelijk niet-bindende) document „Mededeling van de Commissie van 12 februari 2016 – Richtsnoeren voor de EU-houtverordening” dient als referentiepunt bij de uitlegging van de verordening. Volgens dit document zijn marktdeelnemers verplicht „tot het inwinnen van informatie over het hout en de houtproducten die worden verwerkt en over hun leveranciers met het oog op een volledige risicobeoordeling”. Bovendien „is [het] van belang dat een marktdeelnemer die zijn *eigen* stelsel van zorgvuldigheidseisen gebruikt, dit stelsel op gezette tijden evalueert om te controleren of de verantwoordelijken de op hen toepasselijke procedures volgen en of het gewenste resultaat wordt bereikt”. Uit deze richtsnoeren valt echter ook niet duidelijk af te leiden of [een stelsel] dat niet rechtstreeks door de marktdeelnemer, maar door zijn moederonderneming wordt gehandhaafd, wel kan worden beschouwd als een *eigen* stelsel van zorgvuldigheidseisen van de marktdeelnemer.
- 15 Indien het vereiste voor de marktdeelnemer krachtens artikel 4, leden 2 en 3, van die verordening er uitsluitend in bestaat een stelsel van zorgvuldigheidseisen te gebruiken waarmee gegevens worden verzameld en risico’s worden geëvalueerd en beperkt met betrekking tot hout en houtproducten die door die marktdeelnemer voor de eerste maal op het grondgebied van de Europese Unie op de markt worden gebracht, kan volgens de Fővárosi Törvényszék niet worden aangenomen dat verzoeker niet beschikt over een stelsel van zorgvuldigheidseisen overeenkomstig de verordening. In dat geval zou de op deze grond opgelegde geldboete uit hoofde van de bosbescherming onrechtmatig zijn en zou dit deel van het administratieve

besluit nietig moeten worden verklaard. Indien daarentegen uit artikel 4, leden 2 en 3, van de verordening volgt dat verzoeker verplicht is te beschikken over een stelsel van zorgvuldigheidseisen dat in zijn naam is ingevoerd en dat uitdrukkelijk is opgezet voor de activiteit die hij uitoefent, zouden de vaststellingen in het administratieve besluit rechtmatig zijn en zou het beroep op dit punt moeten worden verworpen.

- 16 De moederonderneming van verzoeker, die zich bezighoudt met de verkoop van houtproducten, heeft in heel Europa dochterondernemingen die de hoedanigheid van marktdeelnemer hebben en die volgens verzoeker op dezelfde wijze als verzoeker gebruikmaken van het stelsel van zorgvuldigheidseisen dat door de moederonderneming wordt gehandhaafd. In het onderhavige geding heeft verzoeker de resultaten overgelegd van de controle die de bevoegde Duitse federale autoriteit ten kantore van de Duitse dochteronderneming heeft verricht, blijkens welke – zoals verzoeker betoogt – werd geoordeeld dat hetzelfde stelsel van zorgvuldigheidseisen in overeenstemming was met artikel 4, lid 2, van de verordening. Daarom is het op Europees niveau van belang om vast te stellen of de werking van deze dochterondernemingen volgens de juridische uitlegging van het Hof in overeenstemming is met de verordening voor wat het stelsel van zorgvuldigheidseisen betreft.
- 17 Om die redenen verzoekt de Fővárosi Törvényszék het Hof om te onderzoeken of artikel 4, leden 2 en 3, van de verordening in de weg staan aan de praktijk van de verzoekende marktdeelnemer, waarbij niet verzoeker zelf maar zijn moederonderneming het stelsel van zorgvuldigheidseisen zodanig handhaaft en evalueert dat verzoeker toegang heeft tot de elementen van dat stelsel.
- 18 [omissis]
- 19 [omissis] [nationale procesrechtelijke overwegingen]

Boedapest, 1 februari 2024

[ondertekeningen]